

**Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät
nuorisopolitiikan valtavirtaistamisesta ⁽¹⁾ Euroopan unionin poliittisissa päätöksentekoprosesseissa**

(C/2023/1342)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO JA NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN
EDUSTAJAT, jotka

OTTAVAT HUOMIOON SEURAAVAA:

1. Muun muassa viime vuosien taloudelliset ja sosiaaliset kriisit, maailmanlaajuiset covid-19-terveyskriisi ja ilmastokriisi sekä Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan vaikutukset ovat vaikuttaneet syvästi nuoriin. Eriarvoisuus ja ihmisoikeusloukkaukset ovat lisääntyneet, ja nuorten päivittäin kohtaamat haasteet ovat mutkistuneet Euroopan unionissa. Näihin haasteisiin vastaaminen on osa Euroopan unionin nuorisostrategiaa 2019–2027 ⁽²⁾ ja erityisesti Euroopan nuorisotavoitetta nro 3 ”Osallistavat yhteiskunnat”.
2. Tämä peräkkäisille kriiseille altistuminen on tuonut esiin joitakin jo ennestään olemassa olleita yhteiskuntamme rakenteellisia ongelmia. Nuorten kohtaamien haasteiden moninaisuus on tullut entistä selymmäksi, ja taustalla vaikuttaa esimerkiksi työllistymisen, asunnonsaannin ja laadukkaaseen koulutukseen pääsyn yhdenvertaisen toteutumisen kaltaisten tekijöiden tiivis yhteys sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen ja sosioemotionaaliseen hyvinvointiin sekä poliittiseen ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen ja nuorten odotusten täyttymiseen mahdollisuuksia tarjoavasta Euroopan unionista sosiaalisen oikeudenmukaisuuden täysimääräisen toteutumisen takaajana ⁽³⁾.
3. Kaikenlaisen sosiaalisen syrjäytymisen, syrjinnän ja väkivallan torjuminen on yksi Euroopan unionin ensisijaisista tavoitteista. Erityisesti syrjimättömyysperiaate on Euroopan unionin perusarvo, joka on vahvistettu Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 9, 10 ja 18 artiklassa sekä perusoikeuskirjan 14, 21, 24, 32 ja 33 artiklassa.
4. 16–29-vuotiaat eurooppalaiset kärsivät koko väestöä todennäköisemmin vakavasta materiakyhyyydestä. Vuonna 2021 köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen riski oli 16–29-vuotiaiden keskuudessa suurempi (24,8 %) kuin koko väestön osalta (21,6 %). Tämä suuntaus – nuoriin kohdistuva suurempi köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen riski – näkyy lähes puolessa EU:n jäsenvaltioista (13:ssa 27:stä) ⁽⁴⁾.
5. Itsenäisen asumisen mahdollisuudet ovat edelleen riittämättömät, kun otetaan huomioon, että EU:n nuorilla on työllistymisen epävarmuudesta ja monille nuorille liian kalliista omistus- tai vuokra-asumisen hinnasta johtuvia asunnonsaantivaikeuksia. Mahdollisuus kunnolliseen asumiseen on perusedellytys aidosti osallistavien ja tasa-

⁽¹⁾ Näissä päätelmissä nuorisotavoitteiden valtavirtaistamisella tarkoitetaan lähestymistapaa, jossa nuorten näkökulma ja tarpeet otetaan huomioon politiikan laatimis-, seuranta- ja arviointiprosesseissa sekä päätöksentekoprosesseissa. Valtavirtaistamisella varmistetaan, että nuoriin liittyviä haasteita ja huolenaiheita ei käsitellä erillään vaan ne sisällytetään monialaisesti laajempiin toimintapolitiittisiin kehyksiin.

⁽²⁾ [Strategia pyrkii] ”parantamaan poliittisia päätöksiä sen osalta, miten ne vaikuttavat nuoriin eri aloilla, joita ovat erityisesti työllisyys, koulutus, terveys ja sosiaalinen osallisuus.”

⁽³⁾ Nuorisosta ja demokratiasta 22. helmikuuta – 4. maaliskuuta 2022 tehdyn Flash-eurobarometri-selvityksen mukaan nuorten yleisin Euroopan nuorison teemavuotta 2022 koskeva odotus oli se, että päätöksentekijät kuuntelisivat paremmin heidän vaatimuksiaan ja toimisivat niiden mukaisesti (72 %) ja tukisivat heidän henkilökohtaista, sosiaalista ja ammatillista kehitystään (71 %). Venäjän Ukrainaa vastaan käymä hyökkäyssota on vahvistanut nuorten näkemystä siitä, että EU:n ensisijaisena tavoitteena on rauhan säilyttäminen, kansainvälisen turvallisuuden vahvistaminen ja kansainvälisen yhteistyön edistäminen (37 %). Seuraavaksi suurimmat odotukset olivat, että EU lisäisi nuorten työllistymismahdollisuuksia (33 %), torjui köyhyyttä ja taloudellista ja sosiaalista eriarvoisuutta (32 %), edistäisi ympäristöystävällistä politiikkaa ja torjui ilmastomuutosta (31 %). Nuoret pitivät Euroopan nuorison teemavuoden tärkeimpinä painopistealoina henkistä ja fyysistä terveyttä ja hyvinvointia (34 %), ympäristönsuojelua ja ilmastomuutoksen torjuntaa (34 %), mutta myös koulutusta, mukaan lukien oppijoiden vapaa liikkuvuus (33 %).

⁽⁴⁾ Eurostat. Statistics explained: Young people and social inclusion.

arvoisten yhteiskuntien takaamiselle, mikä käy ilmi Euroopan parlamentin päätöslauselmasta ⁽⁵⁾, jossa EU:ta kannustetaan tunnustamaan mahdollisuus kunnolliseen ja kohtuuhintaiseen asumiseen ihmisoikeudeksi. Tämä on nuorten kannalta aivan erityisen tärkeä kysymys ⁽⁶⁾.

6. Eurooppalaisten nuorten kokemat väkivallan eri muodot ovat toinen ongelma, johon on puututtava. Erityisesti on mainittava väärään tietoon ja disinformaatioon liittyvä psykologinen väkivalta ja sosiaalisten verkostojen vaikutus mielenterveyteen. EU:n perusoikeusvirasto totesi vuoden 2021 raportissaan ⁽⁷⁾, että fyysistä väkivaltaa, häirintää ja verkkokiusaamista oli paljon enemmän nuorten keskuudessa kuin muissa ikäryhmissä. Lisäksi raportissa korostettiin, että hltbi-henkilöt, vammaiset henkilöt, etniset vähemmistöt ja nuoret naiset ovat erityisen alttiita väkivallalle ja häirinnälle. Näin on varsinkin silloin, kun nuoriin kohdistuu moninaisia ja risteäviä syrjinnän muotoja tai muita haittoja, kuten hltbi-henkilöiden turvallisuudesta Euroopan unionissa annetuissa puheenjohtajan päätelmissä ⁽⁸⁾ todetaan. Euroopan komissio on myös hyväksynyt merkittäviä strategioita ja toimintasuunnitelmia tasa-arvon unionin edistämiseksi ⁽⁹⁾.
7. Euroopan parlamentin viimeisimmän nuorisotutkimuksen ⁽¹⁰⁾ mukaan 55 prosenttia EU:n nuorista ilmoitti ymmärtävänsä Euroopan unionista vain vähän tai ei yhtään mitään. Suurin osa kyselyyn vastanneista nuorista uskoi, että heillä ei ole paljon tai lainkaan sananvaltaa heitä koskeviin tärkeisiin päätöksiin, lakeihin tai politiikkatoimiin ⁽¹¹⁾. Nuoret turvautuvat yhä useammin vapaamuotoisiin tapoihin ilmaista itseään poliittisesti. Tätä kehitystä voidaan pitää pääosin myönteisenä, mutta se on huolestuttavaa, jos se perustuu käsitykseen, että EU:n toimielimet eivät tarjoa nuorille mitään mahdollisuutta osallistua päätöksentekoprosesseihin eivätkä vastaa heidän tarpeisiinsa ja ongelmiinsa. Näin ollen kattava lähestymistapa nuorten kohtaamiin haasteisiin edellyttää heidän osallistamistaan ja osallistumistaan julkisiin instituutioihin ja päätöksentekoprosesseihin sekä vapaamuotoisten että institutionaalisten osallistumismuotojen kautta.
8. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) korostaa, että on tärkeää arvioida EU:n päätöksentekoprosessien nuoriin kohdistuvia vaikutuksia, jotta voidaan ottaa huomioon nuorten ja tulevien sukupolvien tarpeet ja odotukset ja tarjota soveltamisala, joka kattaa kaikki nuoriin suoraan ja välillisesti vaikuttavat politiikan alat ⁽¹²⁾. Vaikutusten arviointi ulottuu perinteistä nuorisopolitiikan alaa pidemmälle.
9. Euroopan nuorison teemavuodesta 2022 antamassaan päätöslauselmassa ⁽¹³⁾ Euroopan parlamentti kehottaa komissiota hyväksymään täysimittaisen EU-tason nuorisotestin, jotta varmistetaan nuorten tarkoituksenmukainen osallistuminen ja sitoutuminen kaikkien EU:n politiikkaprosessien valmisteluun, sisällyttämään ehdotuksiinsa järjestelmällisen vaikutustenarvioinnin sen varmistamiseksi, että ne edistävät ja heijastavat nuorten tarpeita, ja ryhtymään lieventäviin toimenpiteisiin, jos niillä on kielteisiä vaikutuksia.
10. Euroopan alueiden komitea kehottaa nuorisoa ja demokratiaa koskevassa peruskirjassaan perustamaan nuorisotestimekanismin, jolla varmistetaan, että kaikesta uudesta EU:n lainsäädännöstä ja politiikasta tehdään nuoriin keskittyvä vaikutustenarviointi, johon sisältyy eri tasojen nuorisojärjestöjen ja EU:n tason nuorisoasiantuntijoiden kuuleminen ja lieventämistoimenpiteiden kehittäminen, jos havaitaan kielteisiä vaikutuksia ⁽¹⁴⁾.

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin päätöslauselma 21. tammikuuta 2021 mahdollisuudesta kunnolliseen ja kohtuuhintaiseen asumiseen kaikille (2019/2187(INI)).

⁽⁶⁾ Kuten Eurostatin vuoden 2020 luvuista käy ilmi, kaikissa EU:n jäsenvaltioissa erittäin puutteellisissa asuinoloissa asuvien osuus oli nuorten osalta suurempi kuin koko väestön keskuudessa.

⁽⁷⁾ Euroopan unionin perusoikeusvirasto, perusoikeusraportti 2021.

⁽⁸⁾ Puheenjohtajan päätelmät hltbi-henkilöiden turvallisuudesta Euroopan unionissa, 9942/23.

⁽⁹⁾ Vuosina 2020 ja 2021 hyväksyttiin viisi tasa-arvostrategiaa, joilla edetään kohti tasa-arvon unionia: sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025 (COM(2020) 152 final), hltbiq-henkilöiden tasa-arvoa koskeva strategia 2020–2025 (COM(2020) 698 final), EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelma 2020–2025 (COM(2020) 565 final), romanien tasa-arvoa, osallisuutta ja osallistumista koskeva EU:n strategiakehys 2020–2030 (COM(2020) 620 final) sekä vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva strategia 2021–2030 (COM(2021) 101 final).

⁽¹⁰⁾ Flash-eurobarometri, raportti syyskuulta 2021.

⁽¹¹⁾ Tämä tunne kasvaa sitä mukaa, mitä kauempana tarkasteltava hallinnontaso on: 53 % kokee, että heillä on vain vähän tai ei ollenkaan vaikutusvaltaa paikallisiin päätöksiin, lakeihin tai politiikkatoimiin, mutta jos on kyse koko EU:ta koskevista asioista, prosenttiluku on 70.

⁽¹²⁾ Euroopan talous- ja sosiaalikomitea, EU:n nuorisotesti (oma-aloitteinen lausunto), 21. syyskuuta 2022, SOC/728-EESC-2022.

⁽¹³⁾ Euroopan parlamentin päätöslauselma 24. marraskuuta 2022 Euroopan nuorison teemavuoden 2022 perinnöstä (2022/2953(RSP)).

⁽¹⁴⁾ Nuorisoa ja demokratiaa koskeva peruskirja. Euroopan alueiden komitea, marraskuu 2022.

11. Euroopan tulevaisuuskonferenssin lopullisia tuloksia koskevassa raportissa kehoitetaan ottamaan käyttöön lainsäädännön nuorisotarkistus, johon sisältyy sekä vaikutustenarviointi että nuorten edustajien kuulemismekanismi, kun lainsäädännön katsotaan vaikuttavan nuoriin, ja ehdotuksen 47 mukaisesti varmistamaan, että kaikessa EU:n tason päätöksenteossa otetaan huomioon nuorisonäkökulma. Raportissa kehoitetaan myös kehittämään kaikkia uusia säädöksiä ja politiikkatoimia koskeva EU:n nuorisotesti, jolla varmistetaan nuoriin keskittyvä vaikutustenarviointi, johon kuuluu myös nuorten kuuleminen ⁽¹⁵⁾.

TOTEAVAT SEURAAVAA:

12. Kuten Euroopan unionin nuorisostrategiassa 2019–2027 todetaan, ”yhä suurempi osa nuorista ei luota EU:hun, ja heillä on vaikeuksia ymmärtää sen periaatteita, arvoja ja toimintaa. EU-prosessien sisältämät demokratiavajeet on myös tunnistettu yhdeksi euroskeptisyyden syistä nuorten keskuudessa” ⁽¹⁶⁾. Vuonna 2022 tehdyn nuoria ja demokratiaa koskevan Eurobarometri-selvityksen mukaan nuorilla on kuitenkin joitakin EU:ta koskevia odotuksia, kuten rauhan säilyttäminen, nuorten työllistymismahdollisuuksien lisääminen sekä köyhyyden ja taloudellisen ja sosiaalisen eriarvoisuuden torjuminen ⁽¹⁷⁾.
13. EU:n nuorisodialogin kuulemisten kuudennella kierroksella, jonka tarkoituksena oli antaa nuorille mahdollisuus saada äänensä kuuluviin EU:n nuorisostrategian suunnitteluprosessissa, ilmeni, että nuoret kokivat olevansa aliedustettuina päätöksentekoprosesseissa ja heillä oli rajalliset valmiudet vaikuttaa monialaisesti kaikkiin politiikkatoimiin, jotka vaikuttavat heidän kohtaamiinsa haasteisiin paikallisella, alueellisella, kansallisella ja Euroopan tasolla. Tämä käsitys oli edelleen vallalla äskettäin päättyneellä nuorisodialogin yhdeksännellä kierroksella, jossa nuoret vaativat yhä ”asianmukaisia toimenpiteitä nuorten merkityksellisen osallistumisen valtavirtaistamiseksi kaikilla asiaankuuluvilla politiikan aloilla” ⁽¹⁸⁾.
14. Kesäkuussa 2021 tehdyssä nuorten Flash-eurobarometri-selvityksessä todettiin, että yksi nuorten tärkeimmistä odotuksista oli, että koko yhteiskunta ja erityisesti päätöksentekijät kuuntelisivat enemmän heidän näkemyksiään ja vastaisivat heidän tarpeisiinsa. Näin vastasi 33 prosenttia nuorista ⁽¹⁹⁾.
15. Kuten ikäsyrrintää koskevat tilastotiedot osoittavat, ikä on merkittävä syrjintätekijä, joka aiheuttaa eriarvoisuutta yhteiskunnissamme, kuten Maailman terveysjärjestö on todennut ⁽²⁰⁾. On erittäin tärkeää, että tämä otetaan huomioon suunniteltaessa nuoriin liittyviä julkisia politiikkatoimia, jotta voidaan suojella sukupolvien välisen solidaarisuuden arvoja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden peruspilarina.
16. Siirtyminen koulutuksesta työmarkkinoille on edelleen hankalaa monille eurooppalaisille nuorille, joilla on vakavia vaikeuksia löytää kunnan työpaikkoja, joiden avulla he voivat täysimääräisesti toteuttaa elämänprojektejaan ja saada paremmat tulevaisuudennäkymät.
17. Työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret (NEET-nuoret) muodostavat merkittävän osan kaikista Euroopan nuorista. Vuonna 2021 kaikista 15–29-vuotiaista 13,1 prosenttia (eli yli 9,3 miljoonaa nuorta) oli NEET-nuoria. Tässä oli EU:n jäsenvaltioiden välillä suuria eroja. Tähän ryhmään kiinnitetään erityistä huomiota kuluvana Euroopan osaamisen teemavuonna ⁽²¹⁾.

⁽¹⁵⁾ Raportti Euroopan tulevaisuuskonferenssin lopullisista tuloksista (”Report on the final outcome”), toukokuu 2022.

⁽¹⁶⁾ Nuorison kanssa vuosina 2017–2018 käydyin jäsenneilyn vuoropuhelun tuloksena syntyneissä nuorisotavoitteissa todetaan, että ”EU-prosessien sisältämät demokratiavajeet on myös tunnistettu yhdeksi euroskeptisyyden syistä nuorten keskuudessa”, ja esitetään kyseisiin vajeisiin liittyviä erityistoimenpiteitä. Euroopan nuorisostrategia, liite 3.

⁽¹⁷⁾ Ks. alaviite 4.

⁽¹⁸⁾ Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma EU:n nuorisodialogin 9. kierroksen tuloksista (2023/C 185/04).

⁽¹⁹⁾ Flash-eurobarometri, Euroopan parlamentin nuorisotutkimus, syyskuu 2021.

⁽²⁰⁾ Maailman terveysjärjestö katsoo, että ikäsyrrintä on maailmanlaajuisesti kolmanneksi merkittävin syrjintämuoto.

⁽²¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2023/936 Euroopan osaamisen teemavuodesta, EUVL L 125, 11.5.2023, s. 1.

18. Työttömyys vaikuttaa suuresti nuoriin, erityisesti heihin, jotka ovat sosiaalisesti syrjäytyneitä tai elävät ja työskentelevät EU:n eri jäsenvaltioiden riskialueilla, muun muassa syrjäisimmillä alueilla ⁽²²⁾. Tämä viittaa siihen, että nuorten työttömyyttä koskeva haavoittuvuus lisääntyy, jos erilaiset risteävät epätasa-arvon muodot vaikuttavat heihin tai he kokevat syrjintää eri muodoissa ⁽²³⁾ ⁽²⁴⁾.
19. Koulutus, työ, asuminen ja laadukkaiden palvelujen saatavuus ovat kaikkien keskeisiä oikeuksia, myös heidän, jotka aloittavat uuden elämänvaiheen epäsuotuisassa tilanteessa, ovat epävarmoissa työsuhteissa ja joilla on muita monialaisia, eriarvoisuutta kärjistäviä haasteita, koska mahdollisuuksien puute vähentää heidän mahdollisuuksiaan parempaan elämään ja asettaa monet nuoret alun alkaen heikompaan asemaan ⁽²⁵⁾.
20. Nämä haitat lisääntyvät eksponentiaalisesti nuorten naisten, hlti-nuorten, maahanmuuttajataustaisten nuorten ja vammaisten nuorten kohdalla.
21. Ilmastokriisi ja ilmaston lämpenemisen seuraukset eivät ole koskaan olleet yhtä hälyttäviä kuin nyt, ja ne vaikuttavat erityisesti nuorten elämään. Jotta ei heikennettäisi nuorten mahdollisuuksia elämässä, monilla politiikan aloilla tarvitaan rakenteellisia, pitkäaikaisia ja kestäviä toimenpiteitä, jotka on suunnattava erityisesti nuoriin, jotka kohtaavat moninaisia syrjinnän muotoja tai muita ongelmia.
22. Euroopan komission tuleva tiedonanto Euroopan nuorison teemavuoden 2022 vaikutuksista sekä Euroopan unionin nuorisostrategian 2019–2027 väliarviointi tarjoavat erinomaisen tilaisuuden arvioida aiempia kokemuksia ja tehostaa tärkeimpiä nykyisiä nuorisopolitiikan välineitä ⁽²⁶⁾ sekä asettaa nuorten hyvinvointi politiikan keskiöön ja tarjota heille yhtäläiset mahdollisuudet toteuttaa elämänsuunnitelmiaan ilman väkivaltaa ja täysin tietoisina oikeuksistaan ja niitä käyttäen ⁽²⁷⁾.
23. Euroopan unionin nuorisostrategian 2019–2027 pohjalta perustettu Euroopan komission EU:n nuorisokoordinaattorin tehtävä oli merkittävä innovaatio, jonka rooli on tehostaa monialaista yhteistyötä ja valtavirtaistamista sekä kehittää nuorisotasioita koskevaa tietämystä Euroopan komission yksiköiden keskuudessa ja sitä koskevaa vaihtoa kyseisten yksiköiden kesken ja tehdä yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa nuorille suunnatun johdonmukaisen viestinnän varmistamiseksi.

OTTAVAT HUOMIOON SEURAAVAA:

24. Kaikki nuoret ovat yhteiskunnan voimavara ja kaikissa nuoria koskevissa politiikkatoimissa ja toimissa tulisi puolustaa heidän oikeuttaan osallistua mielekkäällä tavalla, myös nuorisojärjestöjen kautta, heihin vaikuttavien politiikkatoimien kehittämiseen, toimeenpanoon, seurantaan ja arviointiin. Siksi Euroopan unionin olisi muun muassa Erasmus+-ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen kaltaisten ohjelmien avulla pyrittävä turvaamaan nuorten oikeudet sekä vastaamaan heidän haasteisiinsa, tarpeisiinsa ja odotuksiinsa. Tällä tavalla voidaan luoda EU, joka investoi omaan tulevaisuuteensa ja säilyttää taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen kestäväyytensä.
25. Nuoret ovat oikeussubjekteja, joiden koko potentiaali ja kaikki kyvyt ja lahjat ovat olennaisen tärkeitä kaikille yhteiskunnille, ja heidät olisi otettava täysimääräisesti mukaan poliittisiin prosesseihin ja päätöksentekoprosesseihin.

⁽²²⁾ Eurostat, statistics explained: Youth unemployment, elokuu 2022.

⁽²³⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Tasa-arvon unioni: sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025 (COM(2020) 152 final).

⁽²⁴⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Tasa-arvon unioni: hlti-henkilöiden tasa-arvoa koskeva strategia 2020–2025 (COM(2020) 698 final).

⁽²⁵⁾ Euroopan neuvoston ministerikomitean 21. tammikuuta 2015 antama suositus CM/Rec(2015)3.

⁽²⁶⁾ EU:n nuorisostrategian jaksossa 3 (yhteistyö välineiden ja hallinnon pohjalta) luetellut välineet.

⁽²⁷⁾ Ks. alaviite 3.

26. Nuorten osallistuminen on keskeinen edellytys kaikkien poliittisten prosessien legitimoinnille ja niiden tehokkuuden lisäämiselle sekä sille, että nuoret voivat luottaa ja uskoa EU:n toimielimiin ja vahvistaa siteitä, jotka yhdistävät heidät sellaisen Euroopan identiteettiin ja arvoihin, jonka on myös sitouduttava nuorten tulevaisuuteen.
27. Euroopan nuoret muodostavat monitahoisen ja monimuotoisen väestön, ja EU:n olisi taattava, että nuorisoa koskevien politiikkatoimien suunnittelussa noudatetaan oikeuksiin perustuvaa lähestymistapaa, jossa otetaan huomioon nuorisonäkökulma ja mahdollistetaan se, että kyseiset politiikkatoimet ovat aidosti osallistavia ja kohdistuvat kaikkiin EU:n koko moninaisuuden kirjossa eläviin nuoriin.
28. Nuorten elämää muovaavat moniin eri politiikan aloihin perustuvat toimet, joiden toimeenpano vaihtelee. Nuorisonäkökulman valtavirtaistaminen prioriteetiksi eri politiikan aloilla on ainoa tapa varmistaa, että nuorten omat tarpeet tai heihin kohdistuvat erityiset vaikutukset otetaan huomioon suunnitelluissa politiikkatoimissa tai ohjelmissa ⁽²⁸⁾.
29. Kyseisissä EU:n politiikkatoimissa on myös keskityttävä hyvinvointiin, mielenterveyteen ja terveydenhuoltoon, mukaan lukien yhteinen pohdinta ja sitä seuraavat poliittiset toimet, joilla suojellaan nuorten asemaa resursseja jaettaessa ja heidän kykyään vaikuttaa päätöksentekoprosesseihin oman sukupolvensa näkökulmasta sukupolvien välisen yhteistyön avulla.

KEHOTTAVAT EUROOPAN KOMISSIOTA

30. Tehostamaan nuorisosioiden valtavirtaistamista kaikilla politiikan aloilla Euroopan unionin nuorisostrategian 2019–2027 ja Euroopan nuorison teemavuoden tulosten mukaisesti, jotta voidaan edistää nuorisonäkökulman sisällyttämistä EU:n politiikkatoimien kehittämiseen. Tarkemmin sanoen valtavirtaistamaan nuorisonäkökulman politiikkatoimien suunnitteluun, täytäntöönpanoon, seurantaan ja arviointiin siten, että se otetaan huomioon kaikilla nuorten elämään vaikuttavilla aloilla, niin, että EU:n nuorisokoordinaattori osallistuu tarvittaessa EU-tason työskentelyyn.
31. Varmistamaan, että komission nykyisiä paremman sääntelyn välineitä käytetään täysipainoisesti, jotta nuorisoon kohdistuvat vaikutukset otetaan EU:n päätöksenteossa huomioon. Nuorisonäkökulman vahvempi sisällyttäminen poliittiseen päätöksentekoon voisi edistää EU:n nuorisotestin tavoitteiden saavuttamista.
32. Tutkimaan ja analysoimaan tarkemmin sääntelyn vaikutusten arvioinnin käyttöä nuoria koskevien EU:n politiikkatoimien osalta. Tähän voi sisältyä EU:n nuorisotestin mahdollinen soveltaminen. Kyseinen nuorisotesti voitaisiin ymmärtää analyttiseksi välineeksi, jolla voitaisiin arvioida EU:n politiikkatoimien nuoriin kohdistuvaa vaikutusta. Se voisi perustua joissakin jäsenvaltioissa jo käytössä oleviin malleihin.

KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA JA KOMISSIOTA TOIMIVALTANSA PUITTEISSA JA ASIANMUKAISILLA TASOILLA TOISSIJAISUUSPERIAATETTA NOUDATTAEN

33. Tekemään tarpeen mukaan yhteistyötä nuorisosioiden valtavirtaistamista koskevassa politiikassa kaikilla politiikan aloilla Euroopan unionin nuorisostrategian 2019–2027 mukaisesti, jotta voidaan edistää nuorisonäkökulman sisällyttämistä EU:n politiikkatoimien kehittämiseen. Edistämään erityisesti nuorisonäkökulman valtavirtaistamista päätöksenteossa ja politiikan suunnittelussa, täytäntöönpanossa, seurannassa ja arvioinnissa soveltaen sitä kaikkiin nuorten elämään vaikuttaviin aloihin.
34. Parantamaan Euroopan komission, jäsenvaltioiden, nuorisojärjestöjen ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien välistä yhteistyötä, vastavuoroinen oppiminen ja vertaisoppimistoimien kaltaiset jo olemassa olevat käytännöt mukaan luettuina, julkisten politiikkatoimien sellaisten osallistavien toimintamallien täytäntöönpanossa, joissa analysoidaan kyseisten politiikkatoimien vaikutusta nuorten elämään.

⁽²⁸⁾ Euroopan neuvoston valtion- tai hallitusten johtajien neljännen huippukokouksen jälkeen annettu Reykjavikin julistus – "United around our values" (16.–17. toukokuuta 2023, Reykjavik).

35. Kannustamaan päätöksentekoon, joka perustuu vahvasti näyttöön ja empiirisiin tietoihin ⁽²⁹⁾, ja tiedostamaan, että nuorisonäkökulman valtavirtaistaminen ja nuorten mielekäs osallistuminen ovat olennaisen tärkeitä julkisten politiikkatoimien kehittämisessä.
36. Tekemään yhteistyötä tarvittavien toimien toteuttamiseksi yhdessä asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa nuorisoulottuvuuden sisällyttämiseksi EU:n politiikkatoimien vaikutustenarviointiin ja muuhun arviointiin, jotta voidaan parantaa päätöksentekoprosesseja ja antaa EU:n nuorille tärkeä rooli oman tulevaisuutensa määrittelyssä.
37. Hyödyntämään Euroopan nuorison teemavuoden saavutuksia ja yhdessä luovaa lähestymistapaa ja jatkamaan monitasoista sitoutumista, johon osallistuvat EU:n toimielimet, jäsenvaltiot ja nuoret, korostaen läpinäkyvyyden ja saavutettavuuden arvoja, jotta voidaan vaikuttaa myönteisesti nuoria eurooppalaisia EU:hun yhdistäviin siteisiin.

⁽²⁹⁾ Euroopan unionin neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön puitteista: Euroopan unionin nuorisostrategia 2019–2027, EUVL C 456, 18.12.2018, s. 1.

LIITE

Nuorisopolitiikkaa on jatkuvasti kehitetty viime vuosina, mistä ovat osoituksena seuraavat:

- Euroopan unionin nuorisostrategia 2019–2027 ja sen 11 eurooppalaista nuorisotavoitetta, jotka on suunniteltu nuoria varten ja jotka edustavat EU:n nuorten prioriteetteja ennen pandemiaa.
- Nuorten painottaminen Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa, jossa vahvistetaan 20 oikeudenmukaisten ja tehokkaiden työmarkkinoiden ja sosiaalisen suojelun järjestelmien kannalta olennaista pääperiaatetta.
- Euroopan komission vuonna 2020 hyväksytty kotouttamista ja osallisuutta koskeva toimintasuunnitelma 2021–2027, jossa kiinnitetään erityistä huomiota nuoriin eurooppalaisiin.
- Vuonna 2020 tehty sitoumus soveltaa tehostettua nuorisotakuuta, jolla vahvistettiin laaja-alainen tuki nuorisotyöllisyydelle kaikkialla EU:ssa osallistavamman lähestymistavan avulla.
- Vuoden 2022 nimeäminen Euroopan nuorison teemavuodeksi, jonka tavoitteena oli tehostaa, voimaannuttaa ja edistää nuorten uusia kanavia ja toimintamahdollisuuksia osallistumiseen ja johtavan roolin omaksumiseen EU:ssa.
